

Vangplaten verraden

Nu steeds meer tuinders een geïntegreerd gewasbeschermingsschema volgen duiken er nieuwe problemen op. De traditionele breedwerkende insecticiden zorgden er voorheen voor dat alle bestjes in een keer werden opgeruimd. De specifieke bestrijdings-methoden met natuurlijke vijanden doen dat niet waardoor nieuwe plaaginsecten de ruimte krijgen.

TEKST: FLORENTINE JAGERS OP AKKERHUIS

BEELD: BIOBEST

Spint, trips en witte vlieg kunnen tegenwoordig goed onder controle worden gehouden in geïntegreerde bestrijdingsprogramma's met natuurlijke vijanden. In de praktijk ziet men dat steeds vaker de plaats van deze plaaginsecten wordt ingenomen door andere bestjes waarop geen bestrijding wordt uitgevoerd.

Het is belangrijk om ook deze bestjes te kennen om zo goed mogelijke maatregelen te treffen. In dit artikel aandacht voor vliegjes, muggen en wolluis. In een volgend artikel komen rupsen, vlinders, cicaden en wantsen aan bod.

Mechanisch vangen

Varenrouwmug en oevervlieg zijn kleine gevleugelde insecten die voor veel over-

last kunnen zorgen. Beide insecten brengen een deel van hun levenscyclus door in de grond als larve. Controle van larven in potgrond is moeilijk en tijdrovend. Bovendien worden de larven vaak te laat vastgesteld, waardoor er grote populaties zijn ontstaan en er kan flinke uitval optreden. Om aanwezigheid van deze plaaginsecten tijdig te signaleren wordt daarom geadviseerd te werken met bovengrondse vangsystemen. Ook voor de tijdige signalering van wolluis kan een vangplaat zeer waardevol zijn. Er zijn verschillende mogelijkheden om vliegjes en mugges te vangen. Wekelijks controleren hoort erbij.

- Gele of blauwe vangplaten. Deze zijn in verschillende maten te verkrijgen en ze

moeten net boven het gewas worden opgehangen. Een richtlijn is om tien vangplaten per are op te hangen.

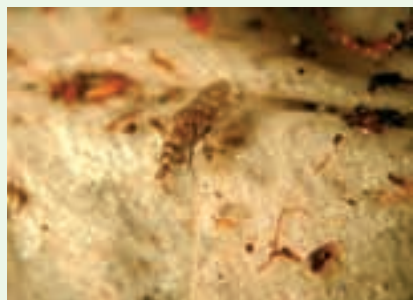
- Lijmstrip. Er is geëxperimenteerd met lijmstrips die over het gewas bewegen.
- Zuigval. Door mobiele zuigertjes in de kas te laten draaien kunnen verschillende vliegjes worden weggevangen. Dit is een dure methode.

Bestrijding

Voor een deel van de secundaire plagen zijn er natuurlijke vijanden, zoals roofmijten of sluipwespen, beschikbaar. Voor andere plaaginsecten moeten tuinders het doen met ervaringen met chemische middelen van collega's. De meeste fabrikanten van chemische bestrijdingsmiddelen testen namelijk de werking van hun producten slechts op de hoofdplagen. Zij willen en kunnen dan ook geen concrete

nieuwe plagen

geen
concrete
adviezen

Overvlieg

In Europa is dit beestje zeer algemeen en zoals de naam al zegt, worden oevervliegen vooral aangetroffen in de buurt van water. De oevervlieg is een donker vliegje van ongeveer een halve centimeter groot met korte poten en korte voelsprietten. De larve is heel klein, slechts een halve millimeter en doorzichtig, dus moeilijk waar te nemen.

Oevervliegen voeden zich in de natuur met rottend plantmateriaal en als het wat warmer wordt vermenigvuldigen zij zich razendsnel. In kassen heersen voor de oevervlieg heel goede omstandigheden. Oevervlieg veroorzaakt geen directe schade, want ze vreten de plant niet aan. De schade bestaat hoofdzakelijk uit de verontreiniging door de uitwerpselen van de volwassen vlieg.

Daarnaast zijn de vliegen hinderlijk voor de medewerkers omdat ze zulke grote aantallen kunnen voorkomen dat stofkapjes nodig zijn om in ademen te voorkomen. Oevervliegen kunnen het hele jaar worden aangetroffen. Oevervliegen kunnen met een roofkevertje worden bestreden.

vliegen
hinderlijk voor
medewerkers

aanwezigheid

adviezen geven en aanvaarden geen aansprakelijkheid als een chemisch middel teleurstellende resultaten geeft bij een bespuiting in een niet beschreven toediening. In België is geëxperimenteerd met het afdekken van de grond met folie of granulaten (onder andere kurk). Dit werkt niet allen preventief tegen onkruid, maar ook de levenscyclus van verschillende insecten wordt hierdoor verstoord.

verstoren
van levens-
cyclus

Natuurlijke vijanden

- Roofmijten en roofkevertjes. Deze roofvijanden worden uitgestrooid over de grond aan het begin van de teelt. Sommige van deze rovertjes eten meerdere insectensoorten en zijn dus minder specifiek dan parasitaire aaltjes. Het regelmatig uitstrooien is belangrijk, maar wel lastig en tijdrovend. De planten moeten elkaar raken zodat een verdere verspreiding van de beestjes mogelijk is.
- Parasitaire aaltjes. Bij het begin van de teelt moeten de planten worden aangegoten met een suspensie met aaltjes. Deze blijven zes weken actief in de grond. Voorwaarde is wel dat de vochtigheid voldoende is, bij uitdroging van de top laag sterven de aaltjes af. Op eb- en vloedsystemen kunnen deze uitspoelen.

lastig
en tijdrovend

Varenrouwmug

Varenrouwmuggen zijn vooral in jong plantmateriaal een lastige plaag. Ze kunnen schade aanrichten aan zaailingen, verspeende plantjes en stekken van veel plantensoorten.

De volwassen insecten zijn kleine grijszwarte muggen met lange poten. Volwassen varenrouwmuggen vallen vaak op als 'dansende' zwarte vliegjes vlak boven de potgrond. De larven zijn 5 tot 12 mm grote, wittige kruipbeestjes zonder poten en met een opvallend zwarte kop. De poppen van de varenrouwmug zijn langwerpig, 2 tot 5 mm lang en verkleuren van wit naar geel naar bruin. De larven richten flinke schade aan omdat ze de wortels en stengels aanvreten of soms helemaal doorboren. Indirect kunnen de larven voor problemen zorgen, doordat de larven andere schadeverwekkers, zoals aaltjes, mijten, schimmels en virussen verspreiden. De varenrouwmug wordt vooral aangetroffen in een vochtige, humusrijke omgeving. Besmetting ontstaat vanuit verse, nieuwe potgrond, waarin larven of eieren meekomen. Voor de bestrijding van de varenrouwmug bestaan er natuurlijke vijanden. De belangrijkste is een parasitair aaltje dat in de larven van de varenrouwmug kruipt en zodoende de gastheer binnen 24 uur dood. Daarnaast zijn er twee grondroofmijten die de larven van de varenrouwmug opeten. Deze roofmijten worden ook tegen trips ingezet.

dansende
zwarte vliegjes

Wolluis

Een secundaire plaag die in de kas steeds vaker voorkomt is wolluis. Er zijn verschillende soorten wolluis en deze worden aangetroffen op verschillende potplanten, in roos en in tomaat.

Op de planten in de kas treft men meestal de vrouwtjeswolluis aan. Dit zijn trage, met witte was bepoederde, roze of oranje beestjes die meestal in groepen bijeen zitten. De schade die wolluis kan aanrichten is soms enorm. De beestjes zuigen plantensap en onttrekken suikers aan de plant. De mannetjes van de wolluis zijn dunne vliegende insecten, die maar heel kort leven en daarom slechts zelden worden aangetroffen. De waslaag beschermt de vrouwtjes en de eitjes. Dit maakt een chemische bestrijding van wolluis moeilijk. Er is de laatste jaren ervaring opgedaan met het inzetten van natuurlijke vijanden, sluipwespen en roofkevertjes. Met behulp van een vangplaat met lokstof kan de aanwezigheid van het mannetje worden gesignaleerd. Dit geeft aanwijzing of men alert moet zijn op wolluis in het gewas.

chemische
bestrijding
moeilijk